

so veljale do 31. marca t. l. ter jih ta zakon ni zamenjal, prestopajo veljati s 1. junijem t. l. Vendar pa bodo veljale tudi za naprej vse tiste odredbe prejšnjih finančnih zakonov, kolikor so bili z njimi spremenjeni, razveljavljeni in dopolnjeni postoječi zakoni, kakor tudi vse naredbe, pravilniki itd., izdani na njih temelju. V praksi znači to, da bodo n. pr. še naprej veljale vse odredbe dosedanjih finančnih zakonov, ki se tičejo uradniških vprašanj, ker je pač bil s temi odredbami spremenjen uradniški zakon sam. Tu pridejo v poštev n. pr. določbe o prestanku pravice do predujmov, do podpor uslužbencev, ki postanejo nesposobni za službo pred pridobitvijo pravice do pokojnine itd. — Velike važnosti je tudi čl. 73., ki se glasi: V kolikor so ali v kolikor bodo v razsodbo državnega sveta razveljavljena rešenja o napredovanju državnih uradnikov in uslužbencev, se ne bo zahtevalo povračila preveč izplačane razlike na uslužbenčevih prejemkih zaradi napredovanja, a do dne izrečene razsodbe. Doslej so se čisto namreč dogajali slučaji, da so morali državni nameščenci vračati znatne vsote, ker so bila rešenja o njihovem napredovanju naknadno razveljavljena od državnega sveta, dasi njih samih pri tem ni zadela nobena krivda. S to določbo je storjen važen korak k izgraditvi pravne sigurnosti državnega nameščenstva in njegovih prejemkov. Po členu 60. se lahko na vsa mesta državnih uslužbencev (zvaničnikov in služiteljev), postavlja poedinci kot dnevničarji. To določilo ne velja za organe policijske straže in detektive, za osebe pravosodne straže, za zvaničnike in služitelje ptt stroke, za cestne mojstre in zvaničnike finančne kontrole. Njihove dnevnice se bodo izplačevale iz kreditov določenih za osebne prejemke navedenih stalnih nameščenecv.

— **Solska reforma na Čehoslovaškem.** Prosvetni minister dr. Štefanek je zaključil anketo o šolski reformi, ki je trajala pet dni in na kateri je govorilo skoraj 200 govornikov. Minister je karakteriziral bistva ankete in resumiral njen izid. Večina govornikov se je izrekla za 5razredno osn. in tej priključeno 3razredno mešč. šolo. O predlaganem podaljšanju šolske obveznosti do 15. leta bo treba šele posebej razpravljati. Glede predloga enotnih šol je zavzela večina govornikov odklonilno stališče, dočim se je izrekla za ohranitev dosedanjih meščanskih in srednjih šol na istih sedežih. Na vprašanje glede organizacije srednjih šol in klasičnih jezikov na srednjih šolah se je izjavila anketa popolnoma jasno, da je za ohranitev sedanjne dvojne podlage, to je gimnazije in realne gimnazije, da se s tem ustreže različni nadarjenosti dijaštva. Razprave o vprašanju strokovnih šol (obrotnih, poljedelskih itd.) so pokazale, da se le-te lepo razvijajo. Za zakoniti obstoj obrtno-nadaljevalnih šol se vrše priprave. Glede zrelostnega izpita na srednjih šolah je bila večina udeležencev mnenja, da naj ostane v današnji obliki v veljavi; le par govornikov je bilo mnenja, naj se deloma izpremeni, nikakor pa ne odpravi. Celotna slika ankete je da naj ostanejo osnovne, meščanske in srednje šole nadalje, reformirajo ali izpopolnijo pa naj se samo obrtni, trgovske in nadaljevalne šole.

— **V četrtek 25. aprila je dokončal svojo trnjevo zemsko pot,** tih in skromen a zvest naš tovariš Anton Maslu, šolski uprav. v Turju nad Dolom pri Hrastniku. Črna usoda ga je pred par leti pregnala z rodne kraške zemlje v naše zelene hribe. Letos je priromal h kraju svojih službenih let in življenjskih moči. Stopil je v grenko prisluženi pokoj — takrat je poslednjič zamahnilo po njem — in zrušilo se je življenje trpina. — V soboto popoldne smo ga spremili na ljubljanski božji vrt, kjer je končno našel svoj ozki domek pokoja. Naj počiva v miru! Učit. društvo za laški okraj.

— **Učiteljem perutinarjem in kuncerejcem.** Da se dvigne perutinarstvo in teja kunccev, se je ustanovil pri Kmetijski družbi odsek za perutinarstvo in kuncerejo, čigar pravila so bila priobčena v 4. letniški številki »Kmetovalca«. Med naloge odseka spada snovanje rejskih središč, prirejanje razstav, poudarjanje pri nabavi jajc za valjenje in plemenskih živali ter strokovni pouk. Glasilo mu je zaenkrat »Kmetovalca«. Udnina znaša 20 Din. Pravi člani morajo biti tudi udeleženi Kmetijske družbe. Ze letos bo razstavil odsek na velesjemu prve 4 dni perutnino, zadnje 4 dni pa kunce. Perutinarstvo in kuncereja sta prav interesantni panogi, ki sta pa pri nas še v povojih. Kakor je bilo treba pri sadjarstvu določiti sadni izbor, ravno tako bo treba po izkušnjah določiti plemena perutnine in kunccev, ki so res dobičkanosna in za naše kraje primerna. Plemena se dajo tudi izboljšati s smotreno izbero in primerim križanjem. Da se prepreči plemenenje v sorodstvu bo treba osnovati rejska središča, odkoder se bodo dobivale plemenske živali in jajca za osveženje krvi. Kako zanimive naloge! Mnogo učiteljev se peča s perutinarstvom in kuncerejo, saj sta to poleg čebelarstva edini panogi živinoreje, kjer se more učitelj praktično udeleževati. Te in tudi druge, ki imajo veselje in primeren prostor, vabimo, da pristopijo k odseku. Naloga, ki jih ima odsek, bo težko izvršil brez močnega kadra nesebičnih in inteligentnih sodelavcev. In kje je takih več kot med učiteljskim? — **Ivan Štupica,** šolski uprav. Sv. Peter, načelnik odseka. **Alfonz Inkret,** šolski uprav., Šinkov Turn član odbora.

— **Slovenska Matica objavlja:** Zaradi nastalih tehničnih zaprek bo mogoče začeti z razpošiljanjem letošnjih knjig takoj po nedelji 12. maja. Ker prihajajo še vedno vprašanja, ali je pristop za letos še mogoč in ker poročajo poverjeniki, da si obetajo po izidu

knjig še nadaljnjo pridobitev novih članov, je morala Slovenska Matica te okoliščine upoštevati pri določitvi naklade; zato je pristop še mogoč. Članarina za 4 knjige (dve znanstveni in dve leposlovni) znaša 50 Din.

— **Občni zbor Učiteljskega doma v Ljubljani.** Prosvetni oddelek v Ljubljani je dovolil z odlokom z dne 26. aprila t. l. P. br. 4028 članom zadruga »Učiteljski dom« 8. maja t. l. odsotnost od službovanja, da se lahko udeležijo občnega zbora. Kdor še ni podpisal pristopnice, ni član. Izvzeta so društva: kamniško, kranjsko, laško in litijsko, ki imajo zaradi društvenega zborovanja itak prosto.

— **Jurjevo in Učiteljski dom v Mariboru.** Čudna zveza, kaj ne? In vendar je. Blagajnik Učit. doma v Mariboru namreč ni bil letošnjega Jurjevega prav nič vesel. Mesto da bi mu bil prinesel kakšnega »jurja« za Učit. dom, se ta dan pri njem niti s paro ni ogasil. To je bil namreč prvi dan od novega leta, ko tov. blagajnik ni prejel nikakega nakazila od poštne hranilnice za Učit. dom! Vendar je tudi to značilno in obenem razveseljivo. Saj kaže, da vlada med učiteljsvom dosti zanimanja za Učit. dom in da imajo funkcionarji dovolj posla. Lahko bi ga bilo pa še več, ko bi se vsi tako oprijeli dela in žrtev za Učit. dom, kakor to stori lepa večina naših tovarišev in tovarišic.

— **Abiturijentkam!** Na dekliški osnovni šoli v Kamniku potrebujemo do konca šolskega leta nadomeščujočo učiteljico.

— **Mariborski abiturijenti 1899!** Za proslavo 30letnice naše mature vabim vse tovariše, da prijavite svojo udeležbo, naznanite eventualne predloge in soglasanje v tem, da se snidemo letos v Mariboru na Vidov dan zvečer. Čas je ugoden, ker nam je še tudi drugi dan na razpolago za eventualen izlet. Vse podrobnosti pozneje. Prijave naslovite podpisano na III. deško osnovno šolo Maribor. I. Lukman.

— **Izrememba naslova.** Za Hinje p. Struga ne velja več ta naslov, ampak Hinje pri Žužemberku.

— **Dr. Rus: Prva pomoč.** Ker je bilo po vpraševanju po tej knjižici splošno in jako veliko, je oskrbel oblastni odbor Podmladka Rdečega križa sedaj ponatis, vsled česar je knjižica vsem šolam zopet na razpolago. Šolam, ki so jo že naročile, a jim je oblastni odbor ni mogel poslati, se bo dostavila v prihodnjih dnevih obenem z dr. Bevkovimi »Zdravilnimi rastlinami«. Ostale šole naj jo naroče takoj, saj je nepričakovani uspeh prve izdaje najboljši dokaz za njeno potrebo in kvaliteto. — **Oblastni odbor PRK v Ljubljani.**

— **Zvišanje uradniških plač v Italiji.** Ministrski svet v Italiji je sklenil, da se zvišajo plače vsem uradniškim kategorijam, deloma za 25 odstotkov. Največje poviške dobijo najvišji uradniki po fašističnem načelu, da mora več dobiti oni, ki več da in ki ima večjo odgovornost. Deloma gre za to, da bodo uradniki dobivali staro plačo z draginjskimi dokladi, ki so bile ertane, ko se je moral zadnji državni proračun spraviti v ravnost težje. Manjše zvišanje plač nižjih uradnikov se utemeljuje s tem, da jim je bilo takrat manj odtegnjeno. Zvišanje plač velja tudi za armado. Posebne doklade dobijo uradniki z velikim številom otrok.

— **Strogi predpisi za obleke v italijanskih šolah.** Rimsko prosvetno ministrstvo je razposlalo na vse prefekte in njim podrejene šolske referente okrožnico, ki se peča z zadevo oblek učitelje in učenk. Prosvetni minister opominja še enkrat vse činitelje, ki imajo vpliv na šolo, da morajo učiteljice in učence nositi krila, ki segajo čez kolena, da morajo biti obleke zaprte do vratu in da morajo segati rokavi prav do zapestja. To velja posebno za nižje razrede. Za višje razrede se dovoljujejo nekatere olajšave, vendar pa je zabranjen kakršenkoli dekolté, ki ugovarja občutkom dostojnosti in žali nramnost.

— **Vseučiliški tečajji za roditelje.** Mnoge ameriške univerze prirejajo tečaje, v katerih se udeleženci pripravljajo na pravilno izpolnjevanje roditeljskih dolžnosti. Sprejemajo se očetje in matere, ki se seznanjajo z detško psihologijo, z zdravstvom in temeljni zdrave pedagogike. Prihajajo s svojimi malčki, katere oddajajo v izbornu urejeno oskrbovališče. Tu se roditelji prepričujejo o uspehih strokovnih vzgojevalcev in imajo priložnost, praktično opazovati, kako velikega pomena je za otroka vzgoja v prvi mladosti. To je vprašanje, ki se v Ameriki z zanimanjem proučuje in že danes je večina psihologov mnenja, da je v otroku ustaljena podlaga za smer njegovega življenja, še preden vstopi v šolo.

— **Obleke kemično čisti,** barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

— **Opozarjamo na oglas Oblačilnica za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7,** ki obstoja že 10 let in ni identična z nobeno drugo novejšo Oblačilnico v Ljubljani, dalje na to, da ona ne pošilja potnikov cenjenim strankam na dom.

— **Skrbna mati** ne daje otrokom prave kave, temveč jim kuha redno ŽIKO. Ve, da je ŽIKA izdelana iz rženega slada, ki je kot hranilo neprecenljive vrednosti za rast človeka.

— **Odrecite se kajenju,** ker dim kvari zaveze. — **Le, če vzamete za pranje SCHICH-TOV »RADION«,** lahko kadite brez skrbi.

— **Dr. G. PICCOLI — lekarnar v Ljubljani** priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

— **želodčno tinkturo** Naročila točno po povzetju.

„Moj mož sme kaditi,“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

Mladinska Matica.

— **mm Vsem cenj. poverjenikom!** Ker je tok za nabiranje zaključen, ne moremo upoštevati več nobenega morebitnega naročila. Sporočamo to, da prihranimo vsem zamudnikom nepotrebne pisarjice.

Ponovno pa opozarjamo vse poverjenike, ki so poslali denar, a ne sporočili naročila, da to store takoj, ker bomo sicer morali za vposlan denar ekspedirati le odgovarjajoče število nevezanih izvodov. Iz nakazila samega ne more namreč uprava ugani, kakšni izvodi se naročajo.

Zadostuje dopisnica z natančno navedbo broširanih in vezanih izvodov.

— **mm Mnogo naročnikov je nakazalo za broširane serije samo po 10 Din,** namesto po 10-50 Din. Prosimo, da se nam diferencialno dopišlje, ker bomo sicer ekspedirali sorazmerno nižje število knjig.

Diference naj se nakažejo po poštinih položnicah, ki jih dobite pri vsakem pošt-nem uradu. Nakažite pa denar na ček, račun št. 11.153. Nad besedo »Položnica« pripišite pa »Mladinska Matica«.

— **mm Nabiranje naročnikov za Mladinsko Matico je zaključeno.** Knjige so šle v tisk. Upamo, da jih dobe vsi naročniki najpozneje do 15. junija v roke. Dosegli smo preko 18.600 naročnikov. Zasluga za ta uspeh gre predvsem onim šolam, ki so se že lansko leto odlikovale z visokim številom naročnikov.

Natančna statistika za vsako šolo v Sloveniji posebe, ki jo bomo sukcesivno priobčevali, bo to nazorno pokazala. Dancs naj ugotovimo le to, da se še vedno 180 šol, ki niso prijavile niti enega samega naročnika, ki niso spravile skupaj niti 10-50 Din za šolsarsko knjižnico.

A tudi od ostalih šol je komaj tretjina zastopana z res lepim, višini otrok primerim številom. Iz tega sledi, da bo v bodoče najvažnejša naloga Mladinske Maticе, prepričati predvsem večino slovenskega učiteljsva o potrebi dobre mladinske literature. Povsod namreč, kjer je učiteljsvo vztrajno hotelo, so se dosegli sijajni uspehi. Vse pajsive šole zvrčajo krivdo po večini na revščino staršev. Statistika bo neovrgljivo dokazala, da ta izgovor ne drži. Če bi mogli sestaviti statistiko tudi po razredih bi se važnost in skoraj edino odločujoč faktor učiteljeve osebnosti pokazala še v jasnejši luči. Mladinska Matica ima za bodočnost še ogromne, neizčrpane rezerve. To je tudi najboljše garancija za njeno nadaljnjo delo.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri **Fr. P. ZAJEC, optik** Ljubljana, Stari trg 9.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev. Koncert v Ptuj** bo v sredo 8. t. m. ob 18^h. uri v Društvenem domu. Tečaj bo v torek 7. t. m. ob 20. uri v Glasbeni Matici za **mešani zbor.** Apeliramo na pevce, da bodo vsi točni. V Ptuj se odpeljemo z osebnim vlakom v sredo 8. t. m., ki odhaja iz Ljubljane ob 12. uri 13 min. in prispemo v Ptuj nekako ob 18. Med prihodom in koncertom bo torej malo razpoložljivega časa. Iz Ptuja se odpeljemo ponoči ob 2. uri z brzovlakom in smo v Ljubljani ob 5. uri 10 minut. Kdor želi ostati v Ptuj tu še na praznik, dobi vozni listek za povratek do Ljubljane. — **Odbor.**

Naša gospodarska organizacija.

— **g Učiteljski zdraviliški dom v Rogški Slatini.** Občni zbor zadruga se je vršil dne 27. marca 1929 v Celju. Bilanca o stanju za drugo leto premoženja koncem leta 1928. izkazuje: A. Imetje: Vrednost nepremičnin po odpisu 48.604-24 Din, vrednost inventarja po odpisu 6322-03 Din, vrednost perila po odpisu 8999-67 Din, naložen denar 5195-60 Din, vrednostni papirji 1100 Din, poštna hranilnica 692-93 Din, delež pri Zadrugi Zvezi 50 Din — skupaj 70.964-47 Din. B. Dolgovi: Deleži 48.500 Din, izposojila 10.000 Din, rezervni sklad 11.276-33 Din, dobiček za 1928. leto 1188-44 Din, skupaj 70.964-47 Din. Onim združnikom, ki se prijavijo do konca meseca maja 1929, se izplačajo 50% deležne obresti. — **Na Dolu,** dne 24. aprila 1929. — **Načelstvo.**

Naša omladina.

— **uč Proslava treznostne ideje na ljubljanskem učiteljskem.** Pretekli teden je bil vsled odredbe prosvetnega ministrstva določen za propagando treznostne ideje po vseh jugoslovenskih šolah. Ta propaganda se je vršila deloma z oficijelnimi predavanji, deloma pa tudi z uprizoritvijo primernih slavnostnih akademij, ki jih je priredila trezna šolska mladina po lastni inicijativi. Takih je bilo v Ljubljani kar tri; priznati pa moram, da mi je od teh najbolj ugajala sicer najskromnejša, a tem pomembnejša zato, ker so jo uprizorile ženske, ki so stale doslej bolj v ozadju glede protialkoholnega gibanja čeprav se jih najbolj tiče; saj so ženske tiste mučenice, ki so morale in še morajo največ trpeti pred alkoholovim sovragom. Abstinencna organizacija kolo »Danica«, ki obstoja na ljubljanskem ženskem učiteljskem, nas je preteklo soboto razveselilo s prav lepo uspešo prireditvijo. Nastopil je najprej orkester naših učiteljskih, ki je pod vodstvom br. Havlička z vervo odigral

slovensko slavnostno koračnico. Nato je pozdravila številno občinstvo z daljšim govorom s. Hameršakova, predsednica kola in za njo so se vrstili ljubki solospjevi, igra na klavirju in vijolini, recitaciji, jubilejna koračnica (trio kola Komensky-Vaken, Havliček, Lenšček) in končno zopet orkester. — Izmed pevke, ki so vse prav dobro odpele svoje pesmi, je občinstvu najbolj ugajal nastop gđe. Vajde Lovšetove, hčerke dobro znane slovenske pevke-umetnice. Slavnostni govor je imel prof. dr. Robič, ki je podal našemu učiteljskemu naraščaju predvsem smernice, kako naj nastopa mlad učitelj-abstinent med narodom. Vsi nastopajoči so želi za svoja proizvajanja obilo zasluženega priznanja, le to mi ni bilo všeč, da so nekateri menda neabstinenti izražali svoje priznanje prehrupno. Tudi to naj bo dostojno in zlasti ob takih prilikah naj pokaže naša mladina vsekako več resnosti. Sicer pa moram priznati, da je sedanja trezna mladina v treznostnem tednu pokazala toliko „resnosti in energije, da si od nje lahko obetamo mnogo lepših in boljših dni za naš narod.

R. Horvat st.

Kronika.

Dr. A. Gosar je imel v »Slovenca« končno besedo, v kateri je izvajal:

I.

Zal moram konstatirati, da je kritika mojega članka »Uradniško vprašanje«, šla stvarno popolnoma mimo mojega članka. Kritiki so tolkli po nekem namišljenih mojih predlogih, ki jih nisem nikjer napisal in so pobijali, česar sploh nisem trdil. Vse ono pa, kar moji kritiki mislijo, da je treba nujno zagotoviti državnemu uradništvu, to se da po moji zamisli prav tako dobro in še boljše urediti, nego je to možno v sedanjem sistemu.

Najprej nekaj splošnega! Samo po sebi se razume, da v svojem članku nisem niti hotel, niti mogel zajeti uradniškega vprašanja v celoti. Ni reš, da »glede na uradniškem problemu le kompleks vprašanj, ki se tičejo gmotnih odnošajev med državo kot delodajalcem in državnim nameščencem kot delojemalcem«. Res je samo, da sem se v svojem članku, ki je bil itak že dolg, nujno omejil predvsem samo na eno, v tem primeru gmotno stran tega vprašanja.

Popolnoma se strinjam s konstatacijo, da je »dobro plačano, socialno ugledno, za starost in bolezen preskrbljeno uradništvu stvar eminentno državnega interesa in ne samo vprašanje javnih nameščencev ter problema gospodarskega in socialnega značaja.« Toda to je zame in menda za vsakega človeka, ki je imel kdaj z državo upravo le nekoliko več stika, tako jasno in samo po sebi razumljivo, da mi tega pač ni bilo treba posebej naglašati.

Prav tako se mi je zdelo — in tu mi bo vsak objektivni čitatelj gotovo pritrtil — nepotrebno posebej podčrtavati notorično bedo našega državnega uradništva. Danes ni čas pisati članke, z agitatoričnega vidika. Danes gre le za to, da vsak, kdor more, poskuša po svojih močeh pripomoči k čim pravilnejši rešitvi aktualnih javnih zadev, kakršna je tudi uradniško vprašanje.

Zato je bil in mogel biti pravi moj namen — tudi to mi bo vsak objektivni čitatelj priznal — očitvidno le-ta: Pokazati gmotno stran službenega odnosa državnih nameščencev v taki luči, da bo vidno njegovo pravo stanje in vzroki tega stanja. To je namreč prvi pogoj, če hočemo pričeti tudi to stran uradniškega vprašanja uspešno reševati.

S tega vidika je članek pač lahko prav razumeti. Le poglejmo: Trditvi, da je danes državnega uradništva neprimerno več, nego ga je bilo pred dvajsetimi ali tridesetimi leti, menda vendar ne bo nihče ugovarjal. Prav tako pa tudi nobena trditva in nobena, pa naj si bo še tako razumljiva želja ne spravi s sveta dejstva, da se mora zaslužek in socialni položaj vsakega nekoliko številnejšega stanu nujno odmerjati v skladu z običnimi življenjskimi pogoji. To je prav tako neovrgljivo dejstvo, kakor je nesporno, da stoji plače državnih nameščencev danes znatno pod tem nivojem.

Če je to »gospodarsko-materialistično« naziranje res že tako zastarelo, da ne velja niti v modernem kapitalističnem svetu, potem bi jaz dal vso oblast g. Erjavcu, da omeni in zagotovi uradnikom in n. pr. tudi že delavcem trajno take dohodke, ki bodo presegali pravkar označeno mero! Kako hvalni bi mu bili zato!

Toda pustimo šalo! Če je res potrebno, naj pojasnim to z resničnim zgledom. — V času inflacije so v Avstriji uredili plače nameščencev na podlagi indeksa. Vsak nameščenec s stalno plačo je prejel ob mesecu popolnoma brez ozira na stvarni kurz denarja, toliko plače, da si je mogel nakupiti vsega toliko, kot pred inflacijo. Odlične glave, teoretiki in praktiki so trdili, da je to edino pravilno in uprav vzorno. Življenje pa je reklo: Ne! In nekega dne nameščenci niso več prejeli plač po indeksu! Zakaj ne? Enostavno zato ne, ker ni bilo več sredstev za nje. Inflacija pomeni namreč, da država več troši nego ima stvarnih dohodkov. Država pa pomeni tu približno isto kot družba. Z drugimi besedami: Inflacija pomeni ubožanje družbe. Jasno pa je, če postajajo vsi skupaj, kot celota vsak dan revnejši, potem ne more noben količnik številnejši stan držati trajno svojih prvotnih dohodkov. Tako je in tako bo vse dotlej, dokler bo krajček hlebečka manjši od krajca, ki ga lahko odrežeš od velikega hleba.

Slično s trditvijo, da je nemogoče, da bi država, ki ima par stotisoč nameščencev, vsakemu, ki odsluži pri nji dve, tri leta, tudi že priznala popolno stalnost v službi. To je po mojem mnenju prav tako jasno, kakor se na drugi strani ne da utajiti, da v današnjem sistemu že okroglo deset let vobče nimamo uradniške stalnosti. Ali naj tudi še to razložim in dokažem? Ne, vsakemu, kdor misli, so to dejstva, nujna dejstva in ne morda le slučajne prilike.

Če pa je tako, potem ne more biti naša naloga nič drugega, kot da iščemo izhod, da iščemo tako rešitev, ki bo v čim popolnejši meri ustrezala resničnim življenjskim prilikam.

(Dalje prihodnjic.)

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

= NOVOMESKO UČIT. DRUŠTVO bo zborovalo v sredo 8. maja 1929 ob 10. uri dopoldne v Zužemberku. Poleg običajnega dnevnega reda referat tov. Krovatove o »socialni vzgoji«. Tovariši(ice), ki reflektirajo na voz iz Novega mesta, naj se do 5. maja javijo tajniku Menardu.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ zboruje v sredo 8. maja 1929 ob 8. uri skupno s Kranjskim in litijskim učiteljskim društvom v Ljubljani — bela dvorana hotela Union.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA zboruje dne 11. maja 1929 v Pečarovicah. Na dnevnem redu je poleg običajnega dnevnega reda tudi predavanje o dunajskem šolstvu. V svrhu preskrbe obedov naj se udeleženci prijavijo po dopisnici tov. Berdonu. — Odbor.

Poročila:

+ KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 7. marca 1929 v Konjicah.

I. Situacijsko poročilo. Učiteljstva v okraju je 66, članstva 63, navzočih 52, t. j. 82%.

Tov. predsednik pozdravi navzoče, posebno novo vstopivšo članico gđe. Kraševce iz Vitanja, spomni se tudi tov. Rupnika, učitelja v pok. v Vitanju, ki je v preteklem mesecu umrl. V znak počaščenja vstanejo vsi raz sedežev.

Došli dopisi so se prečitali in obravnavali.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

II. Filozof K. Stancer iz Maribora je predaval o psihotehnični metodi. Govoril je o pomenu in znanju tujih jezikov ter priporočil v ta namen najnovejšo metodo Roberta Mertnerja. Predavanje je bilo zanimivo, kar pričuje tudi, da se je več tovarišic in tovarišev nabavilo knjige te metode.

Pogovorilo se je, kako se imajo došli šolski listi enotno in pravilno izpolniti.

Tov. Malenšek, referent pri prosvetnem referatu sreskega poglavarja je dal navodila in pojasnila o šolski upravi.

Glede pregleda in sestave domoznanske snovi vseh šol v konjiškem okraju se sestavi odbor, v katerega so bili izvoljeni: tov. Rotova, šol. uprav. v Konjicah, tov. Biglez, šol. uprav. v Čadramu in tov. Fridl, šol. uprav. pri Št. Jerncu. Tovariši upravitelji, ki še spisa o domoznanski snovi niso predložili, naj to store čimprej in vpošljejo, da se zadeva do koncem šolskega leta lahko uredi.

Da se bodo imeli vsi člani učiteljskega društva glede učiteljske Samopomoči v evridenci in da se nečlane, posebno mlajše tovariše in tovarišice vzpodbuja k pristopu, jim da potrebna pojasnila itd., se določa za poverjenika za konjiški okraj tov. Božidar Gselman, šolski upravitelj v Tepanjah.

Sprejeli so se sledeči predlogi:

1. Predlog šolskih upraviteljev, navzočih pri zborovanju konjiškega učiteljskega društva dne 7. marca 1929, k okrožnici UJU, poverjeništvu v Ljubljani z dne 21. januarja 1929, št. 572, ki govori o pritožbah, da šolski upravitelji ne podpirajo delovanja tovarišic pri dekliških krožkih in da jih celo ovirajo v njih nesebičnem stremeljenju.

Odobravamo in priznavamo vsako stvarno izvenšolsko delovanje tovarišic, zato odklanjamo pavšalne lekcije in opozoritve s strani poverjeništvu v taki obliki, kakor je iznešena v označeni okrožnici, smatrajoč, da so očitki osnovani le na osebnih nespornostih njenih lokalnega značaja. Radj tega smatramo pravilnejše, da se v vsakem slučaju, kjer se čuti iniciator pokreta oviran od starišev, sporna zadeva razpravlja predvsem pri domači učiteljski konferenci, odnosno pri zborovanju domačega učiteljskega društva, eventualno pred društvenim razsodiščem, nikakor pa naj ne dobivajo take »afere« splošnega značaja in naj ne zahtevajo pri centralnem stanovskem vodstvu organizacije razpravljanja dragocenega časa in delovnih sil — vrhu tega pa obremenjajo organizacijski sklad z nepotrebnimi okrožnicami.

2. Pri vsakem zborovanju naj se stavi na dnevni red razmotrivanje važnejših došlih odlokov. Referent prosvetnega referata sreskega poglavarstva pa naj poda pripombe in pojasnila o šolski upravi.

Rešila so se nekatera vprašanja iz vprašalne skrinjice.

+ UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADec je zborovalo 10. aprila 1929 v Slovenjgradu.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 45, članov v društvu 40 (niso včlanjeni 4 upok. in 2 akt. učiteljci), navzočih 33 (82,5%).

Situacijsko poročilo: Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnjega zborovanja se je razpravljalo o došlih dopisih; sklepi oziroma predlogi sledijo.

Izvenšolsko delovanje: Ta točka se je radi pičlega časa prelozila na prihodnje zborovanje.

Samoozobrazba: a) Sledilo je predavanje o psihotehnični metodi in svrhu agitacije nabave tozadevnih knjig za priučenje tujih jezikov (Robert Mertner) po visokošolcu g. Karlu Stancerju; več tovarišev(ice) je nato naročilo tozadevne knjige za priučenje raznih jezikov, zlasti francoščine.

b) V velikih počitnicah se vrši manifestno poučno potovanje slov. fer. učit. po Bolgariji. Glavni poverjenik UFS, tov. Mrovlje, povdarja važnost takega potovanja in vabi učiteljstvo k obilni udeležbi; pripravljeno je dati vsa tozadevna pojasnila.

c) Poročilo referenta samoozobrazovalnih krožkov je izkazalo aktivnost vseh treh krožkov.

Slučajnosti: Pov. S. Š. M. gorenjskega društva, tov. Fran Vrečko, je razdelili tozadevne knjige ter vzpodbujal zlasti mlajše učiteljstvo k pristopu.

Določil se je čas, kraj, vzpored prihodnjega zborovanja, ki se bo vršilo v soboto 8. junija v zvezi majniškega izleta v Kotljah.

Sklepi, predlogi in resolucije: a) Glede PRK: Odkrito moramo priznati, da na mnogih šolah PRK samo životari v dokaz, da bi bila potrebna reorganizacija PRK, pri kateri bi sodelovali tovariši(ice), ki delujejo že delj časa pri PRK. V glavnem sestoji delovanje PRK v prisilnem pobiranju članarine in da se odpošlje od vsake prireditve 50% dobička glavnemu odboru PRK. Zato se pa prirejajo igre itd. brez okrija PRK, da odpade 50% znesek. — Izveštaj pro 1927./28. je netočen: marsikatera šola je več storila kakor šole, ki so v izveštaju, a niso navedene. — Obl. odbor PRK se naproša, da piše v nadalje vse na šole naslovljene dopise v »manj ostrem tonu, kajti zadnji dopisi sigurno ne vplivajo dobro na intenzivno delovanje.

b) Glede Jug. Mat.: Zeketi bi bilo, da bi se odpravilo nabiranje jaje za Jug. Mat. (samo denarni znesek!); to iz vzgojnega stališča.

c) Glede okrožnice, objavljene v »Učit. Tov.« št. 22. z dne 10. jun. 1929 v zadevi Mlad. čtiva se je sklenilo sledeče: Sestaviti naj se dva odbora v Ljubljani in v Mariboru, ki naj preudarita vprašanje vsestransko — tudi iz mater. stališča — in naj stavita konkretne predloge, o katerih se naj potem razpravlja na društvenih zborovanjih.

č) Glede prizivov proti kaznovanju strank radi neopravičenih šolskih zamud se je sklenilo prositi oblastni šolski odbor mariborske oblasti v Mariboru, da naj ta ne vzame prepozno vpsolanih prizivov proti kaznovanju strank radi neopravičenih šolskih zamud v pretres, temveč jih naj brezpogojno zavrže. — Istočasno se sklene prositi naslov, da naj deluje na to, da kaznovanje strank radi neopravičenih šolskih zamud zopet prevzamejo sreski poglavarji, ker oni imajo izvršilno moč.

d) Glede nagrad tajnikom krajnih šolskih odborov: Oblastni šolski odbor mariborske oblasti v Mariboru se naproša, da izenači svoje tolačenje glede nagrade tajnikom krajnih šolskih odborov na enorazrednicah s tolačenjem, kakor je v ljubljanski oblasti, tako da pripada tajnikom-upraviteljem na šolah z 1 do 100 otrok 50 Din mesečno, pri nad 100 otrocih pa mesečno 70 Din. To prošnjo podpiramo:

1. Delo tajnika v mariborski oblasti je isto kakor v ljubljanski — isto delo isto plačilo.

2. Delo upravitelja na enorazrednici je lahko večje kot upravitelja na dvorazrednici, ker se morajo le ti pripraviti na pouk za 4 različne oddelke, dočim imajo na dvorazrednici le 2 različni stopnji v enem razredu. Drugič je tudi admin. delo lahko večje. Saj obstojajo enorazrednice z nad 90 otroci, dočim so možne dvorazrednice s 60 do 70 otroci.

3. Razmere v krajih z enorazr. so običajno manj povoljne kakor v krajih z večrazrednicami in so učitelji v takih krajih že itak v slabšem položaju. Ker tudi ni drugih dejanskih vzrokov, ki bi upravičevali omalovaževati delo na enorazr., naj se enorazr. ne zapostavljajo, ko govorijo vse okolščine v njihov prid in jih ne loči drugo, kot težavnejše delo in beseda »enorazrednica« od drugih šol.

4. Res je sicer, da prizna uredba izrecno upraviteljem-tajnikom na dvo- in večrazrednicah nagrado, a če se je smatral Oblastni šolski odbor ljubljanske oblasti kompetentnega da tolači to določbo, kakor jo je, tedaj ni dvoma, da pripada ista kompetenca tudi oblastnemu šolskemu odboru mariborske oblasti.

e) Glede nagrad za vzorne šolske vrtove šolskih upraviteljev se naproša kom. obl. samouprave marib. obl. v Mariboru, naj povzroči, da bodo imeli pravico predlagati nagrade vredne šolske upravitelje šolski nadzorniki, ki imajo itak priliko ogledati si šolske vrtove ko nadzorujejo šole.

f) Glavne počitnice: Velike počitnice v mariborski oblasti naj so izenačijo s počitnicami v ostalih oblastih z vzrokom, ki ga je že objavil tov. Mrovlje v »Učit. Tov.« v članku »O nameravani uvedbi jesenskih počitnic v mariborski oblasti«.

g) Učit. dom v Ljubljani se naproša, da odgovori na vsako zaželjeno informacijo vsaj tekom par dni.

+ UČIT. DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA je zborovalo v soboto, dne 6. aprila 1929 ob 9½. uri v državni osnovni šoli.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje ob napovedani uri z običajnim pozdravom. Obzela je, da je udeležba bolj srednja (navzočih 50). Prav iskreno pozdravi novo vstopivši članici Vukan Vakerijo iz Ženavlj in Sprager Danieko iz Tišine. Omenja tudi,

★ PREČITAJTE !!!

BINKOŠTNA VELEPRODAJA

Od 22. aprila do 15. maja

J. GROBELNIK
LJUBLJANA ★ MESTNI TRG 22

Vam nudi dobro blago po sledečih cenah:

Kamgarn	Sportni ševiot	Couvercoat
po Din 89	po Din 52	po Din 85
" 99	" 60	" 110
" 109	" 72	" 135
" 130	" 85	" 150
" 150	" 98	" 180
" 180	" 120	" 220
" 199	" 155	

Angleški štof najfinejše kvalitete od Din 260 do 350

Damsko volneno	Foulard	po Din
Poplin	po Din	45
Kasha	" "	75
Modno	" "	80
la plašče	" "	120
Rips	" "	150
Couvercoat	" "	160

Svile	po Din
Umetne	24
Rožaste	27
Tkane	36

Svilene rute od Din 48 do 105 / Zastori / Žepni robci Preproge / Predposteljniki

Razen tega pa popolnoma zastonj: pri nakupu volnenega blaga do 400 Din — 6 robcev, " " " " " 1000 " — ostanek za otroško obleko. Pri večjem nakupu pa po dogovoru do 10% vrednosti.

Oglejte si!

Prepričajte se!